

Олександр Дуднік,

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: dudn70@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-5206-1129>

Аліна Колесніченко,

науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: kalines@bigmir.net
<https://orcid.org/0000-0002-7074-9733>

«ЛІГА:ЗАКОН» ЯК УНІВЕРСАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВА СИСТЕМА ВІДОБРАЖЕННЯ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

У статті, завдяки використанню інформаційно-пошукової правової системи «ЛІГА:ЗАКОН», шляхом методів кількісного аналізу та узагальнення, з'ясовано роки найбільш плідної участі та співпраці вищих органів влади і посадових осіб України з глобальними і регіональними міжнародними організаціями: Європейський Союз (ЄС), Північноатлантичний альянс (НАТО), Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Рада Європи (РЄ). Участь або співробітництво України з названими міжнародними організаціями розглядається в контексті реалізації нею пріоритетного напрямку зовнішньої політики – євроатлантичного, відстоювання державного суверенітету, проведення економічних і політичних реформ.

Ключові слова: інформаційно-пошукова система «ЛІГА:ЗАКОН», міжнародні організації, законодавчі документи, міжнародні угоди, судові рішення, євроатлантичний напрям.

Актуальність дослідження. Нині для оперативної інформаційно-аналітичної діяльності важливо мати доступ до сучасних інформаційно-пошукових правових систем нового покоління із щоденно поновлюваними даними та зручними інструментами для пошуку і роботи. В Україні до таких правових систем й водночас баз даних (БД), безумовно, належить «ЛІГА:ЗАКОН». Це інформаційний продукт створений однойменною

компанією «ЛІГА:ЗАКОН», що ефективно функціонує з 1991 р. Сьогодні доступ до інформаційно-правових систем «ЛІГА:ЗАКОН» передплачують найбільші національні бібліотеки України – імені В. І. Вернадського та Ярослава Мудрого. Окремі сегменти БД інформаційно-правового забезпечення системи «ЛІГА:ЗАКОН» як, наприклад, система «ЛІГА:ГРАНД», «ЛІГА:VERDICTUM» (система аналізу судових рішень), «ЛІГА:КЛАСИК», «ЛІГА:ЮРИСТ», «ЛІГА:ЕЛІТ», «ЛІГА:БІЗНЕС», «ЛІГА:БУХГАЛТЕР» передплачують наукові бібліотеки провідних вищих навчальних закладів України: наукова бібліотека імені М. В. Довнар-Запольського Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, бібліотека Національної академії внутрішніх справ України; наукові бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків), Харківського національного університету радіоелектроніки, Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА) та ін. Окремі БД системи «ЛІГА:ЗАКОН» передплачують також обласні універсальні наукові бібліотеки. Наприклад, Волинська обласна державна бібліотека імені Олени Пчілки передплачує для своїх читачів такий сегмент електронної правової системи «ЛІГА:ЗАКОН» як «Підприємство».

Отже, найбільш повний спектр продукції інформаційно-пошукової правової системи «ЛІГА:ЗАКОН» надають національні бібліотеки України, а передусім Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Використовуючи цю систему, яка надає всебічний, повнотекстовий доступ до законодавчої бази країни за весь період її незалежності, можна прискорити проведення аналітичних досліджень. Для прикладу проаналізуємо за допомогою БД системи «ЛІГА:ЗАКОН» діяльність законодавчої, виконавчої та судової гілок влади України у період незалежності. З цією метою використаємо насамперед дані кількісного аналізу, ухвалених вищими органами і посадовими особами законодавчих актів, міжнародних угод та судових рішень. Їхні результати мають допомогти з'ясувати: наскільки реально були пріоритетними ті чи інші напрями діяльності, проголошенні керівництвом держави, у своїй внутрішній і зовнішній політиці.

За основу беремо висвітлення співпраці та участі України в складі таких впливових суб'єктів міжнародної політики як провідні глобальні й регіональні міжнародні організації. Це повинно надати можливість об'єктивно оцінити роботу всіх урядів, президентів, парламенту (усіх скликань) України у пріоритетному напрямі зовнішньої політики, у демократичній розбудові, економічному розвитку країни та відстоюванні її територіальної цілісності.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Про особливості роботи, переваги і можливості правової системи «ЛІГА:ЗАКОН», зокрема під час пошукової діяльності вчених, підготовки аналітичних доповідей фахівцями з різних галузей економіки, права, внутрішньої і зовнішньої політики України, а також під час обслуговування читачів у бібліотеках уже писали Т. Добко [1, с. 58], О. Карплюк [3] та ін. Однак конкретних прикладів аналітичних досліджень з різноманітних тем, які б базувалися лише на використанні БД правової системи «ЛІГА:ЗАКОН» та їх результатів, віднайти не вдалося.

Мета дослідження – за допомогою інформаційно-пошукової системи «ЛІГА:ЗАКОН» визначити роки найбільш плідної діяльності виконавчої, законодавчої та судової гілки влади у пріоритетних напрямках зовнішньої політики України в складі або у співпраці з глобальними і регіональними міжнародними організаціями, які відповідають її євроатлантичному напрямку – Європейський Союз (ЄС), Північноатлантичний альянс (НАТО), Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Рада Європи (РЄ).

Методологія дослідження базується на принципах всебічності, об'єктивності та історизму. У роботі застосовано метод аналізу переважно кількісних показників щодо схвалених законів, законодавчих актів, укладених міжнародних угод, проведених судових рішень вищими органами влади країни. Для визначення результатів дослідження використано методи синтезу та узагальнення.

Наукова новизна дослідження. Це одна з перших спроб розкрити й оцінити співпрацю вищих органів влади України з пріоритетними міжнародними організаціями переважно у п'ятирічні періоди діяльності п'яти президентів та більшості парламентських скликань за допомогою інформаційно-пошукової системи «ЛІГА:ЗАКОН». Оскільки інформаційна база цієї системи містить усі законодавчі документи країни, включаючи міжнародні угоди, судові рішення, їхній насамперед кількісний аналіз у визначені хронологічні терміни сприяє досягненню поставленої мети.

Виклад результатів дослідження. Після закінчення Другої світової війни Україна стала однією з держав-співзасновниць ООН, але лише після здобуття незалежності її участь у складі цієї Організації набула самостійного характеру. Підтримка і схвалення Україною в рамках ООН міжнародних документів (декларацій, резолюцій, договорів, конвенцій тощо) з прав людини, у боротьбі з тероризмом, із захисту навколишнього середовища, з протидії корупції і злочинності у світі та з багатьох інших напрямів життєдіяльності вимагають внесення змін до законодавства

держави. Так, завдяки участі України в ООН упродовж 1994–2020 рр. законодавство країни було поповнено 63 законами і законодавчими актами. Це закони, ухвалені Верховною Радою України, укази президентів, постанови, розпорядження, меморандуми, накази кабінетів міністрів, міністерств, двосторонні угоди, а також заяви і листи Міністерства закордонних справ України (МЗС). Усі ці документи було ухвалено вищими органами і посадовими особами країни. Проте переважна більшість із них – 45 була прийнята у 2014–2019 рр. З-поміж 13 міжнародних угод, які підписала й ратифікувала Україна за весь період незалежності в рамках ООН, дев'ять, тобто 2/3 було укладено й ратифіковано у 2014–2019 рр. Для прикладу, назвемо деякі з них: «Меморандум про взаєморозуміння між Державною фіскальною службою України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Управлінням з наркотиків та злочинності Організації Об'єднаних Націй» від 16.01.2018 р.; Угода між Урядом України та Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини від 31.07.2014 р. «Про розміщення короткотермінової моніторингової місії ООН з прав людини в Україні»; Угода між Урядом України та Управлінням ООН з обслуговування проєктів (ЮНОПС) від 22.11.2016 р. «Про відкриття Офісу ЮНОПС в Україні».

Особливу увагу викликає «Лист постійного представника України при ООН від 27 березня 2019 р на ім'я Генерального секретаря [6]. У ньому постійний представник України в ООН В. Єльченко зазначав, що, незважаючи на всі заходи Генеральної Асамблеї (ГА) ООН, передусім три резолюції: «Становище в області прав людини в Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, Україна» (резолюції 71/205, 72/190 і 73/263), резолюцію «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, Україна», а також районів Чорного і Азовського морів» (резолюція 73/194), у яких Асамблея засудила тимчасову окупацію Криму Росією і вимагала від неї виконання всіх своїх зобов'язань як держави-окупанта, згідно з нормами міжнародного права, Росія продовжує порушувати основні права людини в Криму і здійснювати мілітаризацію півострова. Український дипломат звертався до Генерального секретаря ООН з проханням сприяти поширенню свого листа і додатку до нього в якості документа ГА (за п. 67 Порядку денного, під назвою «Становище на тимчасово окупованих територіях України») і Ради Безпеки [6].

Пріоритетний – євроатлантичний напрям зовнішньої політики України базується на її співпраці з ЄС, НАТО, а також РЄ. За даними системи «ЛІГА:ЗАКОН», законодавча база України у її співпраці з ЄС на цей час

становить одну тисячу документів, які були ухвалені упродовж 1994–2019 рр. З них 76 міжнародних угод і 10 судових рішень, підписаних Україною з ЄС упродовж 1999–2018 рр. Майже 2/3 цих договорів було укладено упродовж 2014–2018 рр. Це беззаперечно показує високий рівень роботи вищої виконавчої і законодавчої гілок влади у зазначені роки. З-поміж міжнародних угод переважають двосторонні угоди між Україною і ЄС, є кілька багатосторонніх. Прикладом може слугувати Угода «Про фінансування ЄС Дунайської транснаціональної програми» (Interreg V-B Danube – CCI 2014 TC 16 M6 TN001) від 15.12.2017 р. [11] (ратифікована Україною 19.09.2018 р., набрала чинності для України 25.10.2018 р.) у рамках Європейської програми транскордонного співробітництва. Угоду від уряду України підписано представниками Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, з боку ЄС – Європейською Комісією та урядом Угорщини в особі Міністерства національної економіки. Керівний орган Дунайської транснаціональної програми співробітництва – Interreg V-B Danube.

За допомогою системи «ЛІГА:ЗАКОН» з'ясуємо, що перший двосторонній договір між Україною і ЄС був укладений у 2007 р. і називався «Угода про продовження мандату Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону Україні та Республіці Молдова».

Унаслідок зовнішньої агресії проти України надзвичайно важливою стала для неї співпраця з Північноатлантичним альянсом (НАТО). Проведений її аналіз за допомогою системи «ЛІГА:ЗАКОН», за весь період незалежності України, надає наступні показники: урядами країни було укладено 34 угоди про співробітництво з НАТО, половина з них – 17 припадають на 2014–2019 рр. Водночас за ці ж роки вищими органами і посадовими особами держави було схвалено 521 законодавчий акт. Це переважно укази президентів країни, закони, схвалені Верховною Радою України, постанови кабінетів міністрів, накази міністерств, насамперед оборони, закордонних справ і фінансів, меморандуми, протоколи, а також листи-повідомлення МЗС щодо набрання чинності міжнародними договорами. Керівництво України уклало не лише двосторонні угоди з Альянсом, а й приєднувалося до багатосторонніх угод НАТО як країна-партнер. З-поміж законодавчих документів у базі даних (БД) правової системи представлено й ті, що втратили чинність. Про це зазначається в документах, а самі вони виокремлюються червоним кольором. Так, з 521 законодавчого акта ухваленого в роки незалежності, у контексті співпраці України з Альянсом 59 документів було прийнято й набули

чинності упродовж 1992–2004 рр. Однак найбільше їх було схвалено у 2005–2010 рр. – понад 260 та у 2014–2019 рр. – 166.

Водночас за весь період незалежності було схвалено лише три судових рішення, що стосувалися співробітництва з НАТО. Вони дають змогу простежити політичні суперечності, що стосувалися атлантичної інтеграції країни. З огляду на це, варто звернути увагу на постанову Господарського суду України № 5020–1/009 «Про визнання незаконним та скасування рішення Севастопольської міської Ради» від 01.04.2008 р. та № 3678 «Про проголошення території м. Севастополя «Територією без НАТО» в частині пунктів 1, 2, 3» від 29.01.2008 р. [7]. У постанові зазначалося, що відповідач тобто Севастопольська міська рада перевищила свої повноваження, адже згідно з положеннями ст. 8 Закону України № 1479–III «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України» від 22.02.2000 р., прийняття відповідних рішень щодо допуску підрозділів збройних сил інших держав на територію України належить до компетенції Президента України та Верховної Ради України. Водночас, відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Ще одне судове рішення – це постанова Окружного адміністративного суду Києва від 27.05.2008 р. «Про визнання протиправними дій Голови Верховної Ради України Арсенія Яценюка щодо підписання ним разом з Президентом України Віктором Ющенком та Прем'єр-міністром України Юлією Тимошенко звернення до Генерального секретаря НАТО Яапа де Хоопа Схефферу» (опублікованого 17.01.2008 р. у газеті «Голос України» та зобов'язання Голови Верховної Ради України відкликати свій підпис під вказаним зверненням).

Особливості партнерської співпраці між Україною і НАТО відображено в першому із сімнадцяти узгоджених двосторонніх документів – «Спільній заяві комісії Україна-НАТО на рівні глав держав і урядів від 4 вересня 2014 р.», укладеній в м. Ньюпорт (Велика Британія) [10]. У ній зазначалося: «У той час, коли ми зустрічаємося сьогодні, Росія продовжує порушувати суверенітет, територіальну цілісність та незалежність України. Попри заперечення з боку Росії російські збройні сили задіяні у безпосередніх військових операціях в Україні; Росія продовжує постачати зброю бойовикам у східній Україні; вона тримає тисячі боездатних військ на своєму кордоні з Україною. Цей розвиток подій підриває безпеку України та має серйозні наслідки для стабільності та безпеки всього євроатлантичного регіону [10].

Глави держав та урядів у складі Комісії Україна-НАТО одностайно підтримали суверенітет України та її територіальну цілісність у межах міжнародно визнаних кордонів, засудили російську незаконну та нелегітимну самопроголошену «анексію» Криму, а також триваючу та умисну дестабілізацію Росією східної України у порушення міжнародного права. Вони закликали Росію відмінити самопроголошену нею «анексію» Криму, припинити надавати підтримку бойовикам у східній Україні, відвести свої війська та зупинити свої військові дії вздовж українського кордону та через нього, поважати права місцевого населення, у т. ч. кримських татар як корінного народу, а також утримуватися від подальших агресивних дій проти України» [10].

НАТО та Україна продовжили співпрацювати для досягнення більшої взаємосумісності між Збройними силами України та НАТО, зокрема шляхом продовження регулярної участі України у навчаннях НАТО. Союзники високо оцінили внесок України в операції Альянсу, сили реагування НАТО, а також Ініціативу Взаємопов'язаних сил. Альянс схвалив участь України в Ініціативі операційної взаємосумісності з партнерами та прояв Києвом інтересу до Програми розширених можливостей у рамках цієї Ініціативи, очікуючи на її майбутню участь [10].

Серед низки інших угод, підписаних між Україною і НАТО, варто назвати низку технічних угод, зокрема «Технічна угода між Міністерством оборони України та Агенцією НАТО з підтримки та постачання щодо надання послуг інтегрованого логістичного забезпечення в таборі Ново Село, Косово», укладена і вступила в дію 30.09.2016 р.; «Технічна двостороння угода від 02.05.2018 р. між Міністерством оборони України та Агенцією НАТО з підтримки та постачання щодо надання послуг медичного забезпечення другого рівня військовослужбовцям українського національного контингенту в Косово»; Угода між Урядом України та організацією НАТО з підтримки та постачання про партнерство з підтримки спільного управління предметами постачання від 01.12.2016 р., що набрала чинності 28.09.2017 р. У преамбулі угоди зазначається, що уряд України, представлений у рамках цієї угоди Міністерством оборони України, та Організація НАТО з підтримки та постачання (включаючи партнерство з підтримки у сфері спільного управління предметами постачання), беручи до уваги положення Угоди про співробітництво у сфері підтримки між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання від 27 квітня 2015 р., домовилися, що метою цієї Угоди є викладення основних принципів участі України, як учасника

Програми НАТО «Партнерство заради миру», у партнерстві з підтримки спільного управління предметами постачання в якості асоційованої держави.

Важливим напрямом зовнішньої політики України в її євроатлантичній інтеграції є співпраця в рамках Ради Європи (РЄ) – регіональної міжнародної організації, що піклується насамперед захистом прав людини та розвитком демократії у державах-учасниках. Україна стала повноправним учасником РЄ у 1995 р. Система БД «ЛІГА:ЗАКОН» надає доступ до 187 законодавчих актів України, схвалених її вищим керівництвом в процесі співпраці з РЄ та адаптації українського законодавства до вимог РЄ упродовж 1993 – початку 2020 рр. Крім того, БД правової системи також містить п'ять повнотекстових міжнародних угод укладених між Україною і РЄ упродовж 2000–2017 рр. Кількісний огляд законодавчої бази України та її міжнародних договорів у рамках діяльності в РЄ засвідчує, що найактивніше робота української парламентської делегації в РЄ відбувалася у 2014–2019 рр. На цей час припадає й схвалення 59 законодавчих документів вищими органами і посадовими особами держави у цьому напрямі – це найбільш плідна робота уряду, парламенту і президента порівняно з їх попередниками за усі часи незалежності. Серед угод, укладених Україною в рамках РЄ, варто назвати два меморандуми: «Меморандум про взаєморозуміння між урядом України та Радою Європи щодо створення в Україні Бюро інформації Ради Європи та його правового статусу від 9 листопада 2000 р. [5], який був ратифікований лише в січні 2002 р. та «Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Радою Європи стосовно заснування в Україні Офісу Ради Європи та його правового статусу» від 6 листопада 2006 р. [4] та його ратифікації 10 травня 2008 р. Оскільки одним із органів РЄ є Європейський суд з прав людини, рішення якого є обов'язковими для держав-учасниць Організації, звернемо увагу на один з чотирьох законодавчих документів судової практики України, що пов'язані з її участю в РЄ. Два останні з чотирьох судових документів було ухвалено у 2014 р. Отже, найбільш яскраво розкриває значення участі України в РЄ як повноправного учасника Організації перший документ, який був схвалений Верховною Радою України 9 лютого 2006 р. – Закон України № 3435–IV РЄ «Про ратифікацію Протоколів № 12 та № 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод». Ця Конвенція вперше була підписана 4 листопада 1950 р. в м. Римі, а Верховна Рада України ратифікувала її 17 липня 1997 р. Протокол № 12 до Конвенції був підписаний Україною 4 листопада 2000 р. у м. Римі, а 10 листопада

2004 р. у м. Страсбурзі підписаний протокол № 14. Згідно з Протоколом № 12 до Конвенції здійснення будь-якого передбаченого законом права забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою, наприклад, за ознакою статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, народження або за іншою ознакою. Протоколом № 14 до Конвенції змінено окремі положення Конвенції з метою покращення ефективності контрольної системи на тривалий період та забезпечення Європейському суду з прав людини можливості і надалі відігравати провідну роль у захисті прав людини в Європі.

У контексті економічного розвитку України, зокрема залучення іноземних інвесторів, створення у них довіри до української влади та її вищого керівництва надзвичайно важливою є співпраця України з Міжнародним валютним фондом (МВФ). У період незалежності, зокрема упродовж 1992–2018 рр., в Україні було схвалено 68 законодавчих документів, зокрема базові угоди, що стосуються співпраці з МВФ. 27 з них, а це – понад третина, затверджено і вступили в дію у 2014–2018 рр. Серед таких документів – Спільні меморандуми (СМ) України і МВФ про економічну й фінансову політику, зокрема від 27 лютого і 21 липня 2015 р., Технічні меморандуми про взаємодію (ТМВ), «Листи про наміри» вищих керівників держави за підписами президента, прем'єр-міністра, міністра фінансів і голови Національного банку України, у яких розкриваються: результати фінансово-економічної політики уряду країни за угодою про співпрацю з МВФ; подальші кроки у грошово-кредитній і валютно-фінансовій політиці; напрями політики у фінансовому секторі; фіскальна політика і політика в енергетичному секторі; урядування бізнес клімату; реформа державних підприємств і судової системи; бізнес клімат та дерегуляція. У «Листі про наміри» подається також Моніторинг реалізації співпраці з МВФ. Це результати виконання раніше запланованих заходів і запропоновані нові структурні зміни – «маяки», із зазначенням дати завершення. У правовій системі «ЛІГА:ЗАКОН» також представлено всі інші законодавчі документи: постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України, що сприяли реалізації кредитної угоди між Україною і МВФ. Наприклад, у розпорядженні Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. № 518-р. [9] йдеться про уповноваження міністра фінансів на підписання безпроцентних векселів у національній валюті на користь Міжнародного валютного фонду за програми «Стенд-бай» і «Механізм розширеного фінансування» у частині сум запозичень, що зараховуються

до державного бюджету, відповідно до розділу IV статті III угоди Міжнародного валютного фонду.

У контексті євроатлантичної інтеграції України та її співпраці з МВФ увагу не лише фахівців з міжнародного права, дослідників, а й звичайних громадян може привернути «Звернення XV з'їзду суддів України до представництв міжнародних організацій та структур в Україні: Європейського Союзу, Ради Європи, Міжнародного валютного фонду в Україні...» від 7 березня 2018 р. [2]. У зверненні делегати суддівського з'їзду доводять, що українське законодавство суперечить змісту ухвалених документів міжнародних організацій щодо гідної оплати праці суддів: резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 29 листопада та 13 грудня 1985 р., 40/32 та 40/146, п. 6.1. Європейської хартії про статус суддів (Рада Європи, 1998 р), п.п. 54, 55 додатка до Рекомендації CM/Res (2010)12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів, а також низці статей Закону України «Про судоустрій і статус суддів». У зверненні українські судді доводять міжнародним партнерам законодавчу нерівність у праві на отримання суддівської винагороди у розмірах, визначених ЗУ № 1402-VIII від 2 червня 2016 р. (п.п. 22 та 23 розділу XII) та ЗУ № 1774-VIII від 6 грудня 2016 р. (п. 3 «Прикінцевих та перехідних положень») [8], які, на їх думку, не відповідають як наведеним вище міжнародним стандартам у сфері судочинства, так і засадам державної антикорупційної політики України.

Висновки. Отже, завдяки доступу до інформаційно-пошукової системи «ЛІГА:ЗАКОН» було з'ясовано, що найбільш плідно співпрацювали вищі органи влади України з міжнародними організаціями у реалізації пріоритетних напрямів зовнішньої політики України, зокрема євроатлантичного, впродовж 2014–2019 рр. Окремим винятком є співпраця України з НАТО у 2005–2010 рр. Водночас аналіз показує, що в Україні за весь період її незалежності було схвалено найменше судових рішень, пов'язаних із законодавчою базою співпраці України з розглянутими міжнародними організаціями. Інформаційна система пошуку «ЛІГА:ЗАКОН» дає змогу простежити історію участі або співробітництва України з провідними міжнародними організаціями глобального і регіонального характеру, а також укладання з ними як двосторонніх, так і багатосторонніх угод. За допомогою сервісу «Референт», що діє в системі «ЛІГА:ЗАКОН», можна також ознайомлюватися або контролювати появу нових надходжень законодавчих документів, міжнародних угод і судових рішень в Україні.

Отже, фахово розроблена, універсальна правова інформаційно-пошукова система «ЛІГА:ЗАКОН» надає також повну інформацію

користувачам про джерела, де були опубліковані ті чи інші закони, законодавчі акти, міжнародні угоди а також вебсайти установ, інших пошукових систем (консалтингова компанія «Експерт», видання «Юрист і Закон»), де з ними також можна ознайомитися.

Список бібліографічних посилань

1. Добко Т., Шкарина В. Довідково-бібліографічні ресурси: формування, використання, організація доступу. *Бібл. вісн.* 2018. № 6. С. 57–59.

2. Звернення до Представництв міжнародних організацій та структур в Україні: Європейського Союзу, Ради Європи, Міжнародного валютного фонду в Україні, Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Українсько-канадського «Проєкту підтримки судової реформи в Україні» про надання публічного висновку щодо стану виконання міжнародно-правових зобов'язань у сфері запобігання і протидії корупції в частині відповідності рівня винагороди судді їх статусу як осіб, що займають особливо відповідальне становище від 07.03.2018 р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS29609?an>.

3. Карплюк О. В. Повнотекстові бази даних сучасного законодавства України: порівняльний аналіз. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* Київ, 2001. Вип. 6. С. 482–491.

4. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Радою Європи стосовно заснування в Україні Офісу Ради Європи та його правового статусу : меморандум Ради Європи та Кабінету Міністрів України від 06.10.2006 р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU06222?an=1&q>.

5. Меморандум про взаєморозуміння між урядом України та Радою Європи щодо створення в Україні Бюро інформації Ради Європи та його правового статусу: меморандум Кабінету Міністрів України та Ради Європи від 09.10.2000 р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/view/MU00161?q=Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Радою&bl=&snippet_id](https://ips.ligazakon.net/document/view/MU00161?q=Меморандум+про+взаєморозуміння+між+Урядом+України+та+Радою&bl=&snippet_id).

6. Письмо Постоянного представителя Украины при Организации Объединенных Наций : письмо от 27.03.2019 г., № А/73/819. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-поиск. система. Киев, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU19024?an>.

7. Про визнання незаконним та скасування рішення Севастопольської міської Ради від 29.01.2008 р., № 3678 «Про проголошення території

м. Севастополя Територією без НАТО» : постанова Господарського суду міста Севастополя від 01.04.2008 р., № 5020–1/009. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/SO4076?an>.

8. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р., № 1402–VIII. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/T161402?an>.

9. Про уповноваження Міністра фінансів на підписання векселів у національній валюті на користь Міжнародного валютного фонду : розпорядженні Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р., № 518-р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/KR160518?bl>.

10. Спільна заява комісії Україна-НАТО від 04.10.2014 р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/view/MU14095?q=Спільна заява комісії Україна НАТО»&from=legislation&snippet_id](https://ips.ligazakon.net/document/view/MU14095?q=Спільна%20заява%20комісії%20Україна%20НАТО&from=legislation&snippet_id).

11. Угода про фінансування ЄС Дунайської транснаціональної програми (Interreg V–B Danube–CCI 2014 TC16 M6 TN001) : угода Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Європейський Союз від 15.12.2017 р. «ЛІГА:ЗАКОН»: інформ.-пошук. система. Київ, 2020. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MU17198?from=main_documents&hide.

References

1. Dobko, T., Shkarina, V. (2018). Dovidkovo-bibliografichni resursy: formuvannya, vykorystannya, orhanizatsiia dostupu [Reference and bibliographic resources: formation, usage, organization of access]. *Bibliotechnii visnyk – Library Bulletin*, no. 6, pp. 57–59. Kyiv [in Ukrainian].

2. Zvernennia do Predstavnytstv mizhnarodnykh orhanizatsii ta struktur v Ukraini: Yevropeiskoho soiuзу, Rady Yevropy, Mizhnarodnoho Valiutnoho Fondu v Ukraini, Prohrama reformuvannya sektoru yustytysii «Nove pravosuddia» Ahentstva SShA z mizhnarodnoho rozvytku (USAID), Koordynatora proektiv OBSIe v Ukraini, Ukrainsko-kanadskoho «Proektu pidtrymky sudovoi reformy v Ukraini» pro nadannia publicлноho vysnovku shchodo stanu vykonannya mizhnarodno-pravovykh zoboviazan u sferi zapobihannia i protydii koruptsii v chastyni vidpovidnosti rivnia vynahorody suddi yikh statusu yak osib, shcho zaimaiut osoblyvo vidpovidalne stanovyshche vid 07.03.2018 r. [Appeals to Representatives Offices of International Organizations and Structures in Ukraine: European Union, Council of Europe, International Monetary Fund

in Ukraine, Reform Program of the Justice Sector of the United States Agency for International Development (USAID), OSCE Project Coordinator in Ukraine, Ukrainian-Canadian Project Support for Judicial Reform in Ukraine, for Opinion on the State of Implementation of International Legal Obligations in the Field of Prevention and Combating Corruption that deal with amount of judges' remuneration to their status of persons occupying particularly responsible position on 07/03/2018]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema. Kyiv. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS29609?an> [in Ukrainian].

3. Karpliuk, O. V. (2001). Povnotekstovi bazy danykh suchasnoho zakonodavstva Ukrainy: porivnialnyi analiz [Full-text data bases of modern legislation of Ukraine: comparative analysis]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactios of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 6, pp. 482–491. Kyiv [in Ukrainian].

4. Memorandum pro vzaiemorozuminnia mizh Uriadom Ukrainy ta Radoiu Yevropy stosovno zasnuvannia v Ukraini Ofisu Rady Yevropy ta yoho pravovoho statusu : Memorandum Rady Yevropy ta Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06.10.2006 r. [Memorandum of Understanding between the Government of Ukraine and the Council of Europe regarding the establishment of the Council of Europe Office and its legal status in Ukraine: Memorandum of the Council of Europe and the Cabinet of Ministers of Ukraine, 6 October 2006]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema. Kyiv. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU06222?an=1&q> [in Ukrainian].

5. Memorandum pro vzaiemorozuminnia mizh Uriadom Ukrainy ta Radoiu Yevropy shchodo stvorennia v Ukraini Biuro informatsii Rady Yevropy ta yoho pravovoho statusu: Memorandum Kabinetu Ministriv Ukrainy ta Rady Yevropy vid 09.10.2000 r. [Memorandum of Understanding between the Government of Ukraine and the Council of Europe on the creation of an Information Bureau of the Council of Europe and its legal status in Ukraine: Memorandum of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Council of Europe of 09.10.2000 r.]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema, Kyiv. Retrieved from https://ips.ligazakon.net/document/view/MU00161?q=Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Радою&bl=&snippet_id [in Ukrainian].

6. Pismo Postojannogo predstavitelja Ukrainy pri Organizacii Obedinennyh Nacij: Pismo ot 27.03.2019 g., No A/73/819 [The letter from the Permanent Representative of Ukraine to the United Nations: Letter dated 27.03.2019 h., no. A/73/819]. (2020). «*LIGA:ZAKON*»: inform.-poisk. sistema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kiev. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU19024?an> [in Russian].

7. Pro vyznannia nezakonnym ta skasuvannia rishennia Sevastopolskoi miskoi Rady vid 29.01.2008 r., no. 3678 «Pro proholoshennia terytorii m. Sevastopolia Terytoriiu bez NATO»: Postanova Hospodarskoho sudu mista Sevastopolia vid 01.04.2008 r., no. 5020–1/009 [About recognition illegal and cancellation of the decision of the Sevastopol City Council of 29.01.2008 r., no. 3678 «On the proclamation of the territory of Sevastopol as a Territory without NATO»: Resolution of the Economic Court of the city of Sevastopol of 01.04.2008 r., no. 5020–1/009]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kyiv. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/SO4076?an> [in Ukrainian].

8. Pro sudoustrii i status suddiv : Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 r., no. 1402–VIII [About the judiciary and Status of Judges: Law of Ukraine of 02.06.2016 r., no. 1402–VIII.]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kyiv. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/T161402?an> [in Ukrainian].

9. Pro upovnovazhennia Ministra finansiv na pidpysannia vekseliv u natsionalnii valiuti na koryst Mizhnarodnoho valiutnoho fondu : Rozporiadzhenni Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.07.2016 r., no. 518-r. [On the authorization of the Minister of Finance to sign bills in national currency in favor of the International Monetary Fund: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 22.07.2016, No. 518-p.]. (2020). «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kyiv. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/KR160518?bl> [in Ukrainian].

10. Spilna zaiava komisii Ukraina – NATO vid 04.10.2014 r. [Joint Statement of the NATO–Ukraine Commission of 04/10/2014.]. (2020). «*LIHA:ZAKON*» : inform.-poshuk. systema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kyiv. Retrieved from [https://ips.ligazakon.net/document/view/MU14095?q=Spilna zaiava komisii Ukraina – NATO&from=legislation&snippet_id](https://ips.ligazakon.net/document/view/MU14095?q=Spilna+zaiava+komisii+Ukraina+NATO&from=legislation&snippet_id) [in Ukrainian].

11. Uhoda pro finansuvannia YeS Dunaiskoi transnatsionalnoi prohramy (Interreg V–B Danube–CCI 2014 TC16 M6 TN001) : Uhoda Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy, Yevropeyskyi Soiuz vid 15.12.2017 r. [EU Financing Agreement for the Danube Transnational Program (Interreg V–B Danube–CCI 2014 TC16 M6 TN001) : Agreement between the Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine, European Union of 15.12.2017 r.]. «*LIHA:ZAKON*»: inform.-poshuk. systema – «*LEAGUE: LAW*»: inform.-search. system. Kyiv. Retrieved from https://ips.ligazakon.net/document/view/MU17198?from=main_documents&hide [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.01.2020.

Oleksandr Dudnik,

PhD (History), Senior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: dudn70@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-5206-1129>

Alina Kolesnichenko,

Research Associate,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: kalines@bigmir.net
<https://orcid.org/0000-0002-7074-9733>

**«LIHA:ZAKON» as a Universal Information and Legal System for Reflecting
Ukraine's Cooperation in International Organizations**

The article shows the years of the most fruitful cooperation of the highest authorities and officials of Ukraine with global and regional international organizations: the European Union (EU), the North Atlantic Alliance (NATO), Organization United Nations (UN), International Monetary Fund (IMF), and Council of Europe (CE). Cooperation with these international organizations contributes to implementation by Ukraine its foreign policy priority direction – Euro-Atlantic integration. In addition, participation or cooperation with some of these organizations helps Ukraine to assert its state sovereignty, carry out economic and political reforms. To achieve this goal, the «LIHA: ZAKON» information and search system was used. Using the system «LIHA: ZAKON» allows evaluating the official activity of the executive, legislative and judicial branches of the Ukrainian authorities at any time. The information system of the search «LIHA: ZAKON» allows to trace the history of participation of Ukraine or its cooperation with leading international organizations of global and regional character and concluding both bilateral and multilateral agreements with them. So, it was found out that the most effective cooperation of the highest authorities of Ukraine with international organizations in the implementation of priority directions of foreign and domestic policy of Ukraine took place in 2014–2019. The Ukraine's cooperation with the North-Atlantic Alliance in 2005–2010 is a separate exception. At the same time, the analysis shows that during the entire period of its independence, Ukraine has approved just several decisions of courts related to the legal framework of Ukraine's cooperation with mentioned international organizations.

Keywords: «LIHA: ZAKON» information retrieval system, international organizations, legislative documents, international agreements, court decisions, Euro-Atlantic direction.